

TEMES D'AHIR, D'AVUI I DE SEMPRE

Francesc Mas i Ros, geni de la sardana

Per EMILI CASADEMONT i COMAS

A l'edat de 84 anys, Francesc Mas i Ros lliurà la seva ànima al Pare. L'òbit del genial compositor de sardanes (el més popular d'aquests últims temps, sens dubte, i digníssim successor de Vicenç Bou) es produí el propassat 23 d'agost, que s'esqueia en divendres, a la seva Caldes de Malavella nadiua, quan l'astre rei començava a il·luminar el nou dia...

El mestre Mas i Ros aprengué solfeig i piano a la fundació escolar que les monges franceses de Sant Josep de Cluny establiren a Caldes. Després, i endut per la seva gran devoció per la música, s'anà formant autodidàcticament. I, a poc a poc, arribà a construir-se una extraordinària cultura musical.

Francesc Mas i Ros començà fent música per als vells manubris, avui convertits en peces de museu, però que en aquella època solien anar molt «en dansa» pertot arreu. Jo encara recordo que als anys quaranta la «serenata» dels manubris amenitzava moltíssims balls de carrer. Més tard, es dedicà a tocar el piano als cinemes, quan les pel·lícules eren mudes i calia fer quelcom perquè els espectadors no s'avorrissin tant... També fundà un quintet. I crec que actuà en alguna orquestrina. Però la seva autèntica passió era la sardana, a la qual es lliurà amb cos i ànima, un cop acabada la guerra, tot i que abans, quan tenia 24 anys, ja havia compostat la peça intitolada «L'Aplec de Sant Maurici», inspirada en el tradicional aplec que cada any se cele-

bra a Caldes de Malavella.

Amb «Pastora enamorada», «Malavella», «Cançó de la Marta», «En Jaumet i la Maria» (noms dels seus fills), «L'hereu Riera», «Barça campió», «Mar de Palamós», etc., Mas i Ros es consagrà com a inspirat autor. I, sobretot, amb «Tossa bonica», que ha donat la volta al món. Els discos d'aquesta sardana han batut veritables rècords de venda. I també cal remarcar que «Tossa bonica» figura a les discoteques d'innombrables emissores de ràdio d'Europa, d'Amèrica... i àdhuc d'Àustràlia!

Homenatjat pertot arreu, Francesc Mas i Ros dedicà moltes composicions a llurs amics i admiradors. Així, no és res d'estrany que trobem entre el seu immens repertori, integrat per més de dues-centes obres, títols com «L'amic Homa», «L'Andreu de Molle», «Joan i Elena», «Margarida sardanista», «Maria Consol», «Per a tu, Emília» (aquesta, per cert, dedicada a la meua esposa), etc.

Igual que Vicenç Bou, el mestre Mas i Ros comptà (cosa que cal valorar molt positivament) amb una gran quantitat d'enemics i detractors de la seva obra. O sigui, gent envejosa («savis» de la música que no poden arribar enlloc), que ha intentat fer creure que les seves sardanes no tenen cap valor...

«Faig una música alegre, dirigida sobretot al jovent. La meua intenció és la de fer ballar els joves i procurar que vagin als aplecs a ballar sardanes...», em deia un dia,

sense concedir gaire importància a les crítiques d'aquests intel·lectuals de la música, intel·lectuals que cal qualificar de «pa xucat amb oli»...

A les pàgines de l'obra «La Sardana», publicada l'any 1970 per l'editorial Bruguera en tres volums i escrita per Josep Mainar, Josep Miracle, Albert Jané, Lluís Albert, Lluís Moreno, Isidre Molas, etc., hom diu que l'obra de Mas i Ros s'ha de considerar dintre l'escola «Xaxu» - Bou, músics popularistes amb els quals ell se sent identificat.

I afegeixen els autors de «La Sardana» que «com aquests compositors, Mas i Ros coincideix amb el públic eufòric i festamajoner, i sap fer-lo saltar i brincar sense complicacions musicals ni estètiques més o menys intel·lectualitzades. A l'hora present, Mas i Ros capitaneja els programes de totes les ballades que s'organitzen arreu de casa nostra...»

Francesc Mas i Ros, una de les sardanes del qual recordo que fou tocada a cinc llocs diferents de Barcelona un diumenge al matí (gesta sols comparable amb les assolides per Vicenç Bou), era un home sumament modest. Es creia molt per sota dels autors considerats clàssics: Garreta, Serra, etc.

«De tota manera, em sento satisfet de la meua obra. Perquè sense pretendre-ho, he aconseguit l'atenció dels sardanistes i les cobles», em confessava una vegada.

L'enterrament d'aquest excepcional músic tingué lloc a Caldes de Malavella la tarda del dissabte 24 d'agost, constituint una impressionant manifestació de dol popular.

L'església parroquial de Sant Esteve s'omplí de gom a gom. Tothom volgué donar el darrer i trist adéu a l'il·lustre compositor, l'obra del qual continuarà per molts anys alegrant els aplecs, tot fent vibrar d'entusiasme els sardanistes d'arreu de les terres catalanes...

Molt encertadament, Eduard Font i Coll, representant de la centenària i gloriosa cobla «Montgrins», ha dit que «estic plenament convençut que el mestre Mas i Ros ja és història a Catalunya. Era un d'aquells homes privilegiats, que fan de la sardana la dansa alegre i joiosa que tant estimem els catalans...»

LA COMENDADORA

De

Pedro A. De Alarcon

RESUMEN DE LO PUBLICADO. La anciana condesa, su hija la Comendadora y su nieto Carlos, heredero del condado de Santos, que no había cumplido aún los siete años, se encontraban en el salón cuando el niño sufrió un ataque violentísimo después de haber escuchado una conversación entre el escultor y el pintor que trabajaban en la casa, lo que hizo temer a aquellas damas por la vida del pequeño.

«El heredero de Santos se muere! —gritó la abuela—. ¡Agua! ¡Agua! ¡Un médico!» Los criados acudieron y trajeron agua y vinagre. La condesa roció la cara del niño con ambas cosas, le dió muchos besos y se puso a rezar. Pero todo era inútil. El niño se estremecía, abría los ojos extraviados y sin vista, que daban miedo, y volvía a quedarse inmóvil. Al poco rato se escapó de su boca un soplo de aliento y algunas vagas palabras por entre sus dientes apretados: «... Desnuda... mi tía...» La comendadora continuó su camino hacia la puerta, mientras la abuela seguía gimiendo y abrazando lo que parecía ya el cadáver de su nieto.

«Hijo mío! ¡Carlos! ¡No te enfades! ¡Será lo que tú quieras! —exclamó la abuela. Y mirando a su hija de un modo indefinido, prosiguió—: Señora, el heredero de Santos se muere y con él concluye nuestra casa». La comendadora tembló de pies a cabeza comprendiendo toda la enormidad de la situación. En ese momento, Carlos se recobró un poco, y viendo a las dos mujeres, trató de levantarse, dió un grito de furor y continuó rugiendo: «¡Ver desnuda a mi tía!» y volvió a caer en otro ataque aún más terrible que el anterior. La anciana se santiguó, cogió el libro de oraciones y, dirigiéndose hacia la puerta, murmuró: «¡Dios lo quiere!» Y salió.

Media hora después, el conde de Santos entró en el cuarto de su abuela, riendo: «¡Vaya si está gorda mi tía!» comentó. La anciana no contestó una palabra y el niño se marchó en busca del escultor. La condesa se dirigió al cuarto de su hija, hallando en él una nota que decía: «Mi muy amada madre: Perdóname, pero regreso al convento del que nunca debí salir...» Antes de acabar de leerla, oyó rodar un carruaje que se alejaba. Cuatro años después, las campanas del convento doblaron por sor Isabel; la condesa murió al poco tiempo y el conde Carlos pereció sin descendencia al cabo de quince años, extinguiéndose con él la noble estirpe de su Casa.

FIN

GENERALITAT DE CATALUNYA

Departament de Política Territorial i Obres Públiques

Direcció General de Política Territorial

Per tal de col·laborar, des de la comarca, en la redacció del

PLA COMARCAL DE MUNTANYA DEL RIPOLLÈS

la Direcció General de Política Territorial realitza una convocatòria per a la selecció d'un

TÈCNIC EN RÈGIM LABORAL TRANSITORI

Data final d'admissió d'instàncies: 7 d'octubre
Les bases d'aquesta convocatòria es poden consultar a la Secretaria del Consell Comarcal del Ripollès (carrer Guàrdia 11, St. Pau de Segúries) o bé a la Direcció General de Política Territorial (Aragó 244, Barcelona)

COSEXS 2.004

Centro de enseñanza peluquería masculina y femenina

Próxima apertura

Información:
Tels. 218303
y 230205